Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА — SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 30 Montgomery St, Jersey City, N J 07302
Телефони: (201) 434-0237, (201) 434-0807
з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюз (201) 451-2200
з Ню Йорку (212) 227-5250

РІК XC. Ч. 68. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СЕРЕДА, 13-го КВІТНЯ 1983 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, WEDNESDAY, APRIL 13, 1983 No. 68. No. 67. VOL. XC.

В Торонто відбудеться Сесія секретаріяту СКВУ

Торонто, Онт. (СКВУ). — ХУІ Пленарна Сесія Секретаріяту СКВУ, згідно з постановою ширшого засідання Президії Секретаріяту СКВУ з 12-го березня ц.р. в Ню Йорку, відбудеться в суботу, 23-го квітня ц.р., в Торонто в приміщеннях готелю Лейкшор Інн., при Лейкшор булв. Наради розпічнуться в годині 9-ій вранці.

Кошти приїзду учасників на Пленарну Сесію покривають ті учасники чи організації , які їх висилають. Всі учасники вплачують перед Сесією одноразово реєстраційне в сумі 30 дол.

Участь у Пленарній Сесії можуть брати представники тих установ чи організацій, що вирівняли свої членські вкладки до СКВУ за 1983 рік.

Делегатам на Пленарну Сесію, які потребуватимуть на час Сесії приміщення в готелі, канцелярія СКВУ замовить приміщення, якщо вони повідомлять канцелярію до 10-го квітня ц.р. Ціни кімнат: кімната для одної особи 35 дол., для двох — 40 дол., включно із сніданням.

ІУ СКВУ відбудеться, як вже було повідомлено раніше, в днях від 1-го до 4-го грудня 1983 року в готелі Гарбор Кесл Гілтон, адреса: Harbour Castle Hilton, 1 Harbour Square, Toronto, Ont., tel.: (416) 869-1600.

В'єтнамці нищать населення Камбоджі

Бангкок, Таїлянд. — Згідно з повідомленнями камбоджійських втікачів, які були самі свідками і жертвами варварського нападу, в'єтнамські вояки загнали камбоджійських цивільних осіб у бункери і закидали їх там ручними ґранатами.

Ці повідомлення були зробленіл в інтерв'ю 13-ох камбоджійців у лікарні Червоного Хреста недалеко прикордонного міста Таїлянду Кап Шоен і були першим доказом обвинувачень в'єтнамських військ камбоджійським повстанським лідером у тому, що в'єтнамські війська навмисно нападають на цивільних осіб під час переслідування повстанських сил поблизу таїляндського кордону з Камбоджією.

Втікачі заявили, що в'єтнамці на протязі трьох днів тероризували цивільне населення в районі О Смаш, військового табору по камбоджійській стороні кордону, з 3-го по 6-те квітня, днів найзавзятіших боїв за військові бази повстанців.

Втікачі не подали кількості вбитих, але лідер повстанців заявив минулого тижня, що „декілька сотень" були вбиті. Шість осіб, які давали інтерв'ю, самі були жертвами ґранатного нападу в'єтнамців, інші були учасниками рятівних заходів у декількох завалених бункерах. П'ять поранених цивільних камбоджійців, дві жінки і троє дітей, заявили в інтерв'ю, що вони були поранені під час одного ґранатного нападу на бункер. Один трирічний хлопчик мав перев'язане око і більшість тіла. Дитина не могла говорити, а тому інші поранені пояснили, що хлопчик втратив око і мав кілька інших ран у наслідок вибуху ґранати.

АРЕШТУВАЛИ СЕРҐЕЯ ХОДОРОВИЧА

Москва. — Як подає агентство Ассошіейтед Пресс, агенти КҐБ арештували в Москві Серґея Ходоровича, що завідував фондом допомоги для дисидентів, встановленим Александром Солженіциним.

Агенти КҐБ арештували С.Ходоровича в його мешканні у Москві в четвер, 7-го квітня, ц.р., після докладного обшуку різних паперів і зібраних матеріялів.

С. Ходорович був вже ув'язнений на десять днів в травні минулого року, після того, як він не хотів співпрацювати з міліцією в часі обшуку його мешкання.

С. Ходорович, якому 41 рік, перебрав опіку над фондом допомоги дисидентам в 1977 році, після того, як інших опікунів фонду виарештували або виселили з СССР. Фонд складається в першу чергу із датків А.Солженіцина з його великих прибутків після випущення в 1974 році на Заході споминів „Архіпелаг ҐУЛаг.

КОРОЛЬ ГУССЕЙН ВИЧЕРПАВ ВСІ МОЖЛИВІ ЗАХОДИ

Амман, Йорданія. — Король Йорданії Гуссейн вважає, що він вичерпав усі дипломатичні можливості своєї країни в пошуках миру на Близькому Сході і що з погляду Йорданії всі спроби добитися порозуміння зайшли в сліпий кут.

Цю вістку подало джерело, яке не побажало назвати себе.

З точки зору Йорданії невдача в переговорах Йорданії з Палестинською Визвольною Організацією дійти до порозуміння відносно спільної стратегії, яка дала б їм можливість взяти участь в запропонованих ЗСА переговорах про мир на Близькому Сході, король вважає, що Йорданія не може нічого більше зробити, щоб вплинути на приспішення вирішення цієї проблеми.

Погляди короля сильно розходяться з тими надіями, які висловив у неділю, 10-го квітня, президент Роналд Реґен, коли він заявив, що король все таки зможе приєднатися до переговорів.

Не виключена можливість, що король Гуссейн приєднається до переговорів пізніше, але тепер Йорданія вичерпала всі свої можливості та зробила все, що могла зробити. Тепер король вважає, що карти повністю в руках американців і ПВО. Поки вони не змінять своїх підходів і не домовляться між собою, то немає серйозних надій на полагодження справ на Близькому Сході.

Король Гуссейн вважає, що зміна постави ЗСА відноситься до впливу Вашінґтону на Ізраїль припинити розбудову ізраїльських поселень на західньому березі ріки Йордан і виведення ізраїльських військ з Ливану.

Крім того короля насторожує небажання Вашінґтону мати справу безпосередньо з ПВО і стриманість ПВО до компромісів відносно американських пропозицій. Існують познаки, що поки не буде поступу в цих важливих питаннях, Йорданія залишиться осторонь дальших переговорів про всі проблеми Близького Сходу.

Помер св. п. Дмитро Микитюк

Вінніпеґ, Ман. — У п'ятницю, 8-го березня 1983 року, помер тут св. п. Дмитро Микитюк, відомий видавець і публіцист.

Покійний народився на Коломийщині 10-го серпня 1899 року. У 1914-18 роках служив в рядах Українських Січових Стрільців, а від 1918 до 1920 року — в Українській Галицькій Армії. До Канади приїхав в 1930 році і замешкав у Вінніпеґу. Заходами св. п. Д. Микитюка вийшла збірка цінних матеріялів „Українська Галицька Армія, 4 томи, 1958-68 роки, й цілий ряд інших видань. Покійний був щедрим жертводавцем на Східньоевропейський дослідчий інститут ім. Липинського, катедру українських студій в Гарварді; енциклопедію українознавства, Фундацію Т. Шевченка, НТШ, Патріярший фонд й інші.

Св. п. Д. Микитюк був постійним кореспондентом щоденника „Свобода", зокрема слідкував за життям, діяльністю і відходом у вічність славних усусусів та вояків інших українських формацій з часів Першої світової війни.

Похоронено св. п. Д.Микитюка у понеділок, 11-го квітня, з української католицької катедри свв. Володимира і Ольги у Вінніпеґу.

„ДЕНЬ АФҐАНІСТАНУ" В ЗСА ВИКЛИКАВ ЗЛІСТЬ В МОСКВІ

Москва. — Московська газета „Правда", орган КПСС, у своєму виданні з 23-го березня ц.р., надрукувала інформацію совєтського пресового аґентства ТАСС під таким промовистим і притаманним совєтській пресі заголовком: „Бандити і їхні покровителі". В інформації говориться про те, що Адміністрація президента Роналда Реґена „знову виступила як головний організатор неоголошеної війни проти демократичного Афґаністану". Причинами до такої інформації була масова маніфестація антикомуністичних афґанців біля Білого Дому у Вашінґтоні в дні 21-го березня; проголошення Президентом з цієї нагоди „Дня Афґаністану" в ЗСА і привітання Р. Реґена для афґанського народу з нагоди цієї маніфестації.

„Правда" пише, що Президент ЗСА „підкреслював у своєму привітанні, що його Адміністрація готова значно поширити допомогу афґанським повстанцям, з метою в зародку здушити афґанську революцію". Що мав на увазі президент Р. Реґен свідчать, мовляв, інформації в американській пресі після його привітального виступу, у яких „говориться про поширення американської допомоги терористичним бандам у два або три рази".

„До цього признався, — пише далі „Правда", — заступник державного секретаря Е. Ейбрамс, який був більше відкритим. Торкаючись бандистьих акцій афґанських басмачів, які сіють смерть на афґанській землі, він (Ейбрамс) відкрито заявив, що 'їхня боротьба є рівночасно нашою боротьбою'. Такого роду заяви, — каже „Правда", — свідчать про ведену Вашінґтоном психологічну війну і охоту дальше підтримувати антиафґанських терористів".

Аґентство ТАСС покликається також на індійську газету друковану англійською мовою, „Фрі Пресс Джорнал", яка писала, що З'єднані Стейти Америки хочуть „перетворити Афґаністан на полігон для випробування хемічної зброї, бо ЗСА не тільки доставляють хемічну зброю для басмачів, але американські інструктори вишколюють їх в Пакістані, як цією зброєю орудувати."

Згідно з інформаціями англійської преси, якої „Правда" не називає по імені, ЗСА витрачають на допомогу повстанцям в Афґаністані понад один більйон долярів річно. ТАСС робить ще й інші закиди Вашінґтонові, який у спілці з Пакістаном „перекидає до Афґаністану свої реґулярні військові відділи для боротьби з військовими частинами Демократичної Республіки Афґаністану". Очевидно, ані ТАСС, ані „Правда" ні словечком не згадують про присутність в Афґаністані совєтської реґулярної армії в числі понад 100,000 осіб, і допоміжних частин КҐБ, які прибули, як пише американська преса, вже в цьому році до тієї країни, а також про хемічну зброю, якою совєти користуються не тільки в Афґаністані, але також в інших країнах Азії.

В Польщі відзначують 40-річчя жидівського повстання

Варшава, Польща. — Примас Католицької Церкви Польщі Юзеф Ґлемп офіційно відправив Службу Божу в неділю, 10-го квітня, в честь і шану жидівських героїв-борців варшавського повстання в жидівському ґетто.

Служба Божа була одним із багатьох заходів, які відбудуться цього і наступного тижня для відзначення 40-ої річниці опору нацистам, які жорстоко розправилися з повстанцями, вивізши їх на загладу до концтабору смерти в Треблінці.

Декілька сотень представників міжнародних жидівських організацій мають приїхати до Польщі і взяти участь в урочистостях, організованих також польським військовим урядом. Ці урочисті церемонії включатимуть покладення вінків, відкриття музейних виставок, показ фільмів та відкриття відбудованих синагог, які ще досі не мають рабінів. Жидівське населення Польщі перед війною становило 3,5 мільйона, тепер нараховує приблизно 12,000.

Єдиний переживший учасник повстання, який живе в Польщі, Марек Едельман, заступник командира повстання, закликав до бойкоту урядових церемоній, заявляючи, що присутність на них означатиме „акт цинізму і зневаги" з огляду на військовий стан і переслідування руху профспілки „Солідарність".

Підпільні листівки закликають до проведення окремих церемоній вшанування жертв повстання, щоб показати, що „ми не дозволимо, щоб нас обікрали з історичних річниць".

На минулій Службі Божій в церкві св. Авґустина, яка стоїть на території колишнього ґетто, кардинал Ґлемп назвав повстання „одним з великих діл людських траґедій".

Кардинал підкреслив „велику відданість і жертви Церкви в допомозі жидам під час нацистської окупації", заявляючи, що жіночі манастирі переховали багато сиріт і що понад 20 священиків були замучені за це нацистами.

У світі

ДИПЛОМАТИЧНІ КОЛА повідомляють з Мехіко Сити, що запляновані зустріч представників латиноамериканських країн для обговорення небезпеки поширення конфлікту в Центральній Америці була відкладена на невизначений час. Замість конференції, чотири уряди країн даного району виступлять з новою ініціятивою. Зустріч, яка мала відбутися в Домініканській Республіці ще цього місяця, мала включати представників п'ятьох центральноамериканських країн — Коста Ріку, Гондурас, Ель Сальвадор, Ґватемалю і Нікараґуа, а також спостерігачів з Панами, Мехіко, Венезуелі, Колюмбії та Домініканської Республіки. Латиноамериканські країни плянували виключити з переговорів ЗСА. Адміністрація президента Роналда Реґена не заперечувала таких плянів. Державний департамент заявив, що переговори між країнами Центральної Америки „дають найкращу можливість вирішення проблем цього району".

ПОЛІТИЧНІ ЛІДЕРИ канадської провінції Квебек, які часто мріють про незалежність і діють як суверенний національний уряд, здобули перемогу у своїй „міні дипломатії". Перемога виявилася в тому, що до Квебеку прибули два представники франкомовної Валлонії в Бельгії, щоб зайняти постійні представництва установи відродженої Валлонії в сепаратистському Квебеку. Конституція Бельгії з 1980 року дає право двом етнічним громадам цієї країни, північній флямандській більшості та південній франкомовній меншості у Валлонії, проводити свою власну міжнародну, культурну і торговельну політику. Згідно з канадськими законами всі провінції Канади мають подібні права, але Квебек підкреслює їх більше, ніж інші провінції. Провінція Квебек має тепер 18 міжнародних місій в різних країнах світу.

ЗАВОРУШЕННЯ НІБИ ПРОТИ безробіття потрясли минулого тижня друге по значенню і найбільше місто у Бразилії Сао Паульо. У неділю, 10-го квітня, президент Бразилії Жоао Батіста Фіґейредо виступив по радіо і телебаченню та засудив безпорядки як намагання ворогів політичної лібералізації в країні підірвати демократичні заходи уряду. „Акти терору, які потрясли країною і свідком яких ми тільки що були є боротьбою проти процесу лібералізації, яку розпочала Бразилія", — сказав президент. „Хоч я готовий і хочу вислухати скарги, які повстають, я не дозволю, щоб вони під жадним претекстом були перетворені в акти терору або безпорядків і порушення громадського порядку."

КИТАЙ ОБВИНУВАТИВ В'ЄТНАМ у збільшенні вторгнень і провокацій вздовж їх спільного кордону і перестеріг Ганой в тому, що він наражає себе на „тяжкі наслідки", якщо інциденти будуть продовжуватися. Китай одночасно обвинуватив В'єтнам у вбивстві або пораненні 14-ох китайців у цих прикордонних інцидентах в одному лише місяці березні.

ЗАХІДНІ КОРЕСПОНДЕНТИ повідомляють, що совєтська розвідка у Франції мала намір дістати секрети виробництва нових французьких ракет типу Адес і Екзосет, які вживала Арґентина у війні проти Британії за Фальклядські острови. Журнал „Нюзвік" за квітень повідомляє, що Москва також стреміла винюхати секрети технології створення французької невтронної бомби. Як відомо, минулого тижня Франція видалила 47 совєтських шпигунів за намагання дістати чи викрасти секрети західньої військової і цивільної технології.

У ПІВНІЧНОСХІДНЬОМУ СТЕЙТІ Індії Ассам далі не втихають заворушення місцевих ґіндусів проти іміґрантів з Банґлядешу. В середу,6-го квітня, до Ассаму були викликані війська, щоб покласти край безпорядкам і теророві. Вже за останні два дні було щонайменше дев'ять осіб вбитих, а понад 5,000 залишилися без даху над головою. Загальне число вбитих за п'ять тижнів нападів, сутичок з поліцією, підпалів доходить до 4,200 осіб, згідно з офіційними даними.

З ВАТИКАНКУ ПОВІДОМИЛИ, що Католицька Церква екскомунікувала в'єтнамського архиєпископа за висвячування єпископів без папської на це згоди. Архиєпископ П'єр Мартин Нґо Дін Тук, брат колишнього президента Південного В'єтнаму Нґо Дін Дієма, був екскомунікований разом з шістьма іншими послідовниками еспанського авантюриста, який називає себе Папою Григорієм ХУІІ.

НТШ І УНСОЮЗ СТВЕДЖУЮТЬ СПІЛЬНІСТЬ ПРАЦІ ДЛЯ НАУКИ

Після розмов в Головній Канцелярії УНСоюзу.

Джерзі Сити. Н.Дж. — В середу, 30-го березня ц.р., делеґація від Наукового Товариства ім. Шевченка в Америці відвідала Головну Канцелярію Українського Народного Союзу, щоб поінформувати про біжучу працю цієї наукової установи та відзначування у цьому році 110-річчя існування НТШ, сполучене з посвяченням нового Дому НТШ в Ню Йорку.

Делеґацію НТША становили його голова д-р Ярослав Падох і члени керівних органів та Ювілейного комітету: д-р Степан Ворох, ред. Антін Драган ,д-р Володимир Калинович, ред. Іван Кедрин, ред. Ольга Кузьмович і д-р Роман Осінчук. Від Екзекутиви УНС приявними були головний предсідник д-р Іван Флис, головний секретар Володимир Сохан, головний касир Уляна Дячук і головний організатор Степан Гавиш. Приявними були також головний редактор „Свободи" Зенон Снилик і редактор англомовного „Українського Тижневика" Рома Гадзевич.

Д-р Я. Падох заявив, що делеґація НТША прийшла запросити головного предсідника УНСоюзу до Почесного комітету ювілейних святкувань та запропонувати, щоб ця найстарша і довгий час одинока українська установа могла надалі тісно співпрацювати з найбільшою українською братською установою. Німці за Гітлера і большевики за Сталіна зліквідували були НТШ у Львові, але українські науковці, які масово виїхали на Захід відновили ту установу у Німеччині під головуванням, за чергою, професорів І. Раковського, З.Кузелі і В. Кубійовича. Проф. М. Чубатий заснував НТШ на американському ґрунті. В минулому році відзначувано 35-річчя існування НТШ в Америці, в цьому році відзначується 110-річчя НТШ. Ювілейні святкування намічені на дні 4-6-го листопада ц.р., при чому у тому часі відбудеться пленарна сесія з іншими існуючими у вільному світі українськими науковими установами, посвячення новопридбаного будинку у дуже доброму пункті української дільниці Ню Йорку і бенкет. Д-р Я. Падох назвав УНСоюз, „великою установою на гроші" й НТШ „великою установою на книжки", але ствердив, що ці обидві установи в минулому тісно співпрацювали для збагачування української науки, найпершої складової частини культури. Існував найтісніший зв'язок між НТШ і Культурною комісією УНСоюзу. УНСоюз фінансував двотомову англомовну Енциклопедію українознавства, підготовану НТШ, видав вичерпану вже однотомову „Історію України-Руси" М. Грушевського англійською мовою, видав цілу низку інших вартісних книжок. Головна діяльність НТШ зосереджена також у видавничому секторі. З найважливішої серії видань НТШ віддано до друку вже 203-ій і 204-ий томи „Записок НТШ". Як наявний доказ своєї видавничої праці — д-р Падох передав д-рові І. Флисові шість останніх творів, виданих НТШ у люксусовому оформленні. Голова НТШ підкреслив, що ці видання дефіцитові, бо друковані тільки українською мовою для українського читача — свідомо, щоб плекати українську мову в науковому світі тоді, коли в Україні майже всі наукові журнали перейшли вже на російську мову, та що всі інші українські наукові установи у вільному світі друкують свої видання чужими мовами — англійською на американському континенті, німецькою у Німеччині. НТШ плянує видавати українознавчий журнал. Д-р Падох попросив Екзекутиву УНСоюзу і приявного головного редактора „Свободи" дати для НТШ одну сторінку „Свободи" вже у квітні ц.р. та одну сторінку у жовтні. Тепер друкується в друкар-

(Продовження на ст. 3)

В Америці

ВИБРАНИЙ ГОЛОВОЮ міської шкільної ради Роберт Ф. Ваґнер, мол., заповідає, що шкільництво Ню Йорку отримає в наступному році 150 мільйонів більше, як сподівалися. Ті гроші допоможуть заанґажувати 2,100 учителів.

БІЛЬШІСТЬ АМЕРИКАНСЬКИХ громадян є готові платити вищі податки, щоб мати кращі школи. Опит, переведений „Ню Йорк Таймсом", показує, що бажають кращих програм навчання у точних науках, зокрема в математиці.

ЩОДЕННИК „USA TODAY", що почав виходити у місяці вересні 1982 року, має вже сьогодні тираж 800,000 і став шостим щодо почитности щоденником на терені ЗСА. Це доказує, що добре поставлений щоденник може і сьогодні витримати конкуренцію з телевізією та радіо.

ВЖЕ ШОСТУ „НЕДІЛЬНИЦЮ" в Ню Йорку та околиці паде дощ, а в неділю 10-го квітня він побив дотеперішні рекорди, виливаючи на Ню Йорк і північне Ню Джерзі майже чотири інчі води. Багато доріг, тунелів та інших публічних місць залляла вода і проїзд був неможливий. Сподіються, що ці дощі вкінці усунуть небезпеку посухи в стейті Ню Йорку.

ОДИН З ВІДОМИХ ДЕМОКРАТИЧНИХ членів Палати Репрезентантів Филип Бартон помер несподівано на 56 році життя, перебуваючи в готелі у Сан Франсіско. Він був членом Палати Репрезентантів від 1964 року і вславився своєю активністю у кампанії проти війни у В'єтнамі і Комітету протиамериканських активностей.

В ТИЖДЕНЬ ПІСЛЯ ТОГО, ЯК закінчився страйк залізниць в Ню Джерзі,стверджують, що досі немає такої кількости пасажирів, як була перед страйком. Це показує, що багато колишніх пасажирів знайшли інші, догідніші середники транспорту.

ШИРОКОВІДОМИЙ ТЕЛЕВІЗІЙНИЙ коментар на публічній телевізійній станції п.н. „МекНіл-Лерер Ріпорт" отримав нового продюсера в особі президента телевізійної станції Ен-Бі-Сі Лестера М. Кристаля. Це викликало живий відгук, тому що програма дуже популярна, має багато глядачів і не потребує ніякої зміни.

ПОВІНЬ У СТЕЙТІ Луїзіяна, викликана надмірними дощами минулого тижня, змусила знову 3,500 людей до втечі зі своїх домів,коли вода підійшла до висоти 15 стіп. Минулого тижня, коли дощова буря в Луїзіяні була найсильніша, треба було евакувати 27,000 людей, які вже тепер повернулися до своїх домів.

ПОНАД 40 ЦЕРКОВ на терені ЗСА дає притулок нелеґальним еміґрантам з Центральної Америки, які в інакшому випадку були б виселені із ЗСА. Церковні провідники уважають, що це є їх християнським обов'язком дати приміщення таким еміґрантам і допомогти їм встановити своє життя. На підставі Акту про втікачів з 1980 року, такі втікачі, щоб перебувати леґально в ЗСА мусять доказати, що вони були б політично переслідувані у своїй батьківщині.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Svoboda USPS (30-420 ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302.
Subscription: 1 year — $40.00, 6 months — $22.00, 3 months — $12.00. UNA members $1.25 a month. Change of address — $1.00. Make check or money orders payable to "Svoboda".
Postmaster: Send address changes to:
"Svoboda" • P.O. Box 346 • Jersey City, N.J. 07303
Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.
Статті і дописи підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. — За зміст оголошень Редакція не відповідає.
Передплата на рік $40.00, на півроку — $22.00, на 3 місяці — $12.00. Для членів УНСоюзу $1.25 місячно. За кожну зміну адреси - $1.00. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".
P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Пімен в наступі

Це не вперше, що російські православні патріярхи атакують Америку і її Уряд за нібито „агресивну політику" та „атомову загрозу для світу". Патріярх Алексій під час Другої світової війни всеціло підтримував Сталіна не тільки в його політиці відносно нацистської Німеччини, але також відносно агресивних і загарбницьких дій Москви.

Йдучи слідами Алексія, теперішній московський патріярх Пімен, який недавно написав гострого листа Папі Іванові Павлові II за його підтримку Української Католицької Церкви, виступив з брутальною критикою президента Реґена за його промову на 41-й конвенції Крайового Об'єднання Євангеликів Америки.

Ця напастлива атака на американського Президента появилася, як платне оголошення у „Ню Йорк Таймсі" 3-го квітня ц. р., і, його також підписав архисвященик Лев Махно, представник Пімена в Америці.

Очевидно, президента Реґена не один раз уже критиковано, як це було в справі його нуклеарної політики, коли його критикував американський католицький єпископ. Але ці американські католицькі владики — це громадяни вільної і демократичної Америки. Патріярх Пімен не має того привілею, щоб критикувати голову Америки, тим більше, що він виходить з політичних позицій тоталітарного Совєтського Союзу.

Якщо патріярх Пімен дійсно руководиться своєю совістю, то його священий обов'язок в першу чергу був критикувати совєтський уряд за злочинні вчинки відносно так народів підбитих Москвою, як і теж мільйонів совєтських громадян, що живуть у постійному страху перед репресіями КҐБ.

Попередник Пімена на патріяршому кріслі в Москві не висловив ні одного слова, коли його покровитель Сталін, знищив мільйони українського народу штучним голодом. І не розпачав московський патріярх, коли СССР напав на Фінляндію, ані коли брутально захоплено три балтійські країни. Патріярх Алексей благословив Сталіна коли цей заключив „договір ненападу" з Гітлером в 1939 році, що приспішило вибух Другої світової війни. В 1946 році Російська Православна Церква була співнищителем Української Католицької Церкви в Західній Україні, під проводом патріярха Алексея.

В часі Корейської війни московський патріярх обвинуватив Америку у веденні „біологічно-хемічної війни" проти північних корейців і червоних китайців, що було звичайним большевицьким наклепом.

Рівнож московський патріярх не протестував, коли совєтські війська та НКВД здушили мадярське повстання в 1956 році, чи коли вони ліквідували дещо ліберальніщий комуністичний режим Олександра Дубчека в Чехо-Словаччині в 1968 році.

Світ також не чує протесту московського патріярха проти релігійного переслідування в Україні, Литві, Латвії, Білорусі, Естонії, Туркестані, як теж проти нищення баптистського релігійного руху (ініціятивники) в цілому СССР, включно з Росією. Уже біля три роки совєтські збройні сили кровавлять Афганістан та руками в'єтнамців убивають населення Камбоджі і Ляосу т. зв. „жовтим дощем", але світ не чує голосних чи навіть „тихих" протестів Патріярха Пімена, бо він...мовчить.

Чому? Річ очевидна, що патріярх Пімен не є головою незалежної Російської Православної Церкви, бо такої Церкви в Росії немає. Він та його патріярхія є всеціло підпорядкована режимові, і тому його голос і його критика президента Реґена є голосом і критикою нікого іншого як саме уряду Совєтського Союзу.

ТЕЛЬ АВІВУ, ІЗРАЇЛЬ, повідомляють, що новобранець ізраїльської армії, який пробив собі дорогу до мечеті зброєю, вбиваючи арабську сторожу і викликаючи тим арабські заворушення в Єрусалимі у квітні минулого року, був засуджений на довічне ув'язнення за вбивство двох арабських сторожів і поранення ще 11 осіб.

НАМАГАННЯ АДМІНІСТРАЦІЇ президента Роналда Реґена включити короля Йорданії Гуссейна до переговорів про мир на Близькому Сході дістали в четвер, 7-го квітня, підтримку з боку найбільшої американської жидівської організаціїл, коли вона відкрито розійшлася з поглядами прем'єр-міністра Менахема Беґіна відносно майбутнього окупованих Ізраїлем арабських земель на західньому березі ріки Йордан і змузі Ґази. Американсько-жидівський комітет заявив, що резолюція ОН 242, застосована до західнього берега і смуги Ґази, повинна привести до територіяльного компромісу через переговори".

Ярослав Курдидик

ТРИЛЬЙОНОВІ КОШТИ ВОЄН І ЇХ ВЕТЕРАНІВ

Чому кошти всіх воєн постійно продовжуються у своїх витратах, хоч на самому ділі, бойові дії припинилися десятки років тому?.. На це питання находимо доволі вдалу відповідь у „Ветеранському журналі". В ньому командир Американського Леґіону, А. Келлер заявляє: — „Всі бенефіти для ветеранів — це кошти війни, що їх мусить на себе перебрати кожна нація до цієї пори, аж поки після неї залишиться у живих, хоч би і останній ветеран. Це щось таке, — продовжує Келлер, — що нагадує собою неначебто затягнений борг, який ми винні кожному чоловікові і жінці, які віддано і з посвятою служили кожночасній національній загрозі".

Американські вірогідні джерела подають, що останні шість воєн коштували один трильйон долярів, або майже стільки само,як повне національне заборгування ЗСА. Бенефіти, що їх витрачає Адміністрація ветеранів займають шесте місце за величиною у федеральному бюджеті. Адміністрація ветеранів займає теж за чергою друге місце у робочій силі в Уряді і тільки єдиний Департамент оборони перевищує її кількістю своїх найрізнородніших співробітників.

Для пригадки витрати на шість воєн, що їх пережила Америка, були такі: Громадянська війна — 23,3 більйона на воєнні дії — 73,7 більйона долярів на ветеранські бенефіти. Еспансько-Американська війна — 4.7 більйона на війну — 27,5 більйона дол. на бенефіти. Перша світова війна — 168,9 більйона дол. на війну — 222,7 більйона дол.,наразі, на ветеранські бенефіти. Друга світова війна — 1,602,5 більйона дол. на війну — 458 більйона дол. покищо на ветеранські бенефіти. Корейська війна — 199 більйонів дол. на війну — наразі 77,5 більйона дол. на бенефіти. В'єтнамська війна — 312,1 більйона дол. на війну — покищо 98,9 більйона дол. на бенефіти.

Чільні мілітарні речники розцінюють, що у кінцевих підсумках, більшість воєн, які вела Америка,коштують цю державу більше у видатках на ветеранські бенефіти, як на ведення самих активних бойових акцій і дійсних баталій. Для прикладу: статистика наводить вельми цікавий випадок, з якого виходить, що досі ще залишилося 37 вдів з часів Громадянської війни, хоч вона закінчилася тому майже 120 років. Вияснення: вищезгадані вдови були відносно дуже молодими, коли виходили заміж за старих віком ветеранів.

Зі статистики теж виходить, що ветерани з Першої світової війни, починаючи від 1965 року, помітно зменшуються, але зате платності для ветеранів з Другої світової війни дійшли до 12 мільйонів і постійно зростають, отже до такого віку, у якому кошти, особливо на медичну допомогу і пенсії збільшаться. Тому, що кошти на війну у Кореї і В'єтнамі у порівнянні з витратами на Другу світову війну були відносно менші, тому теж і передбачається, що бенефіти з того приводу будуть далеко вищі від коштів ведення самої війни. Бенефіти для ветеранів, що в них враховується — ветеранські пенсії, забезпечення медичного піклування, позички на закупівлю домів і допомогу у студіях — в останньому десятиріччі, з уваги на інфляцію, майже подвоїлися.

Дуже високі витрати пішли в допомогу на вищу освіту та на фахові вишколювання. Досі ця допомога охопила 18,5 мільйона колишніх військовиків з чого ветерани з війни у В'єтнамі використали студійну допомогу у 67 відсотках, під час того, коли ветерани з Другої світової війни використали її тільки у 48 відсотках.

Кошти, які постійно зростають, це велетенські видатки на втримання мережі, що піклується здоров'ям ветеранів. На цю систему складаються: 172 шпиталі, 226 окремих клінік для допомоги ветеранам, 94 доми для старших і немічних ветеранів і 26 допоміжних інституцій. Під сучасну пору в ЗСА є коло 30 мільйонів колишнього мілітарного персоналу. З того числа 25 відсотків отримує пенсії і медичну опіку. Адміністрація Ветеранів подає, що ветеранські бенефіти коштують кожного чоловіка, жінку і дитину у ЗСА, 107 долярів річно, а зі зростом інфляції у найближчому десятиріччі готові дійти до 300-400 долярів.

Із вищенаведених вісток можна зрозуміти, чому миродайні чинники кажуть, що є дві позиції, які постійно збільшують державний дефіцит, це зріст коштів на оборону і ветеранів. Але ці дві позиції залишаться непорушні.

Якщо правильно розуміти статтейку ВБМ, — можливо, що не всі — провідники цієї групи вирішили виповісти війну Церкві та Владикам.

о. Тома Саюк
віцеканцлер
Філядельфійської Архиепархії

ПРОСТИ ЇМ, ГОСПОДИ, БО ВОНИ НЕ ЗНАЮТЬ, ЩО ЧИНЯТЬ...

II.

Важко повірити, щоб усі члени цієї групи йшли сліпо за своїми провідниками в усіх справах. Церква і Владики високо цінять і шанують членство цієї групи, яке відіграє в нашому житті важливу ролю, побивається за українську справу, тісно співпрацює з Церквою. Треба сумніватися у тому, що ці члени, серед яких є такі, які рискували своїм життям в обороні Церкви й українського народу, послухають закликів своїх провідників включитися у війну проти Церкви та Владик, проти священиків, проти організацій під опікою Церкви. Шляхетні, чесні, віддані вірні нашої Церкви не слухатимуть нікого, зокрема відкритих чи закаптурених комуністів, атеїстів та безвірків, які намагатимуться підривати авторитет нашої Церкви і Владик.

Владики своїм „Зверненням" бажали зберегти УККА як наше єдине центральне представництво, відвернути загрозу створення нової централі, вплинути на громаду, щоб вона домагалася єдности дій, якщо не думки, в загально-українських справах. Владики не бажали і не бажають втручатися в політичні справи, але коли в громаді порушують засади християнської етики і моралі, то тоді вони не тільки мають право, але обов'язок напоминати заблукані овечки.

Як може віруюча людина і дійсний патріот виступати проти Церкви і Владик з такою лютттю, причеплюючи їм всякі непристойні епітети? Хіба є такі, що не розуміють, що Церква і намісники Апостолів Владики — це єдина запорука нашого майбутнього і збереження української субстанції у вільному світі?

Кожне слово у „Зверненні" Владик було побудоване на науці Христа, пристосоване до сучасности, сповнене болем з приводу розбиття в нашій громаді. Кепкуючи з Владик і закидуючи їм, що цим „Зверненням" Владики причинилися до поглиблення розбиття в нашій громаді, тільки доказує, що статтю, підписану ВБМ, не писав провидінець і дійсно віруюча людина. Хто є проти замирення, згоди, співпраці, настроює своє членство проти Церкви і Владик, — той здійснює не менше диявольську роботу ніж Москва.

Москва добре знає, що без Церкви і Її проводу українці будуть нічим. Москва насміхається з Церкви, висуває різні обвинувачення під адресу Ієрархії; але як це можливе, щоб і провідники (деякі?) однієї добре зорганізованої політичної групи, що об'єднує віруючих і патріотів, робили те саме?

Закидати, що „Звернення" Владик осуджує свого брата і поглиблює розкол в нашій громаді, є наглядним доказом, що деякі наші провідники діють не з любови, але з інших причин. Всі ми мусимо, якщо бажаємо бути конструктивними, діяти згідно з Божими законами, діяти з любові. І це відноситься до всіх: Владик, священиків, мирян, без огляду на те, якими є їхні політичні переконання. Треба завжди мати на увазі, що ми є Христовими учнями. А Христос, наш Божественний Учитель, рішуче заявив: „Нову заповідь даю вам, щоб Ви любили один одного! Як Я був полюбив Вас, так любіте і ви один одного! З того пізнають усі, що Ви Мої учні, коли любов взаємну будете мати!" (Іван 13, 34-35).

Намагання цих провідників будуть надаремні, як надаремними є намагання Москви підважити і знищити авторитет нашої Церкви і Владик. Ніяка чесна людина не піде за закликами йти війною проти Церкви та Владик.

Криптонім твердить, що „Провидіння" залишило УККА. Це очевидна неправда: „Провидіння" покищо далі платить свою вкладку до УККА, фінансово підтримує Інформаційне Бюро у Вашінгтоні, все ще вважає себе членом УККА. „Провидіння" тимчасово відкликало своїх представників з УККА, щоб дати змогу головному предсідникові о. шамб. Стефанові Чомкові відіграти ролю безстороннього посередника.

Але що сталося? Представники всіх угрупувань погодилися мати зустрічі з о. шамб. Стефаном Чомком, за виїмком одного, який має під своєю контролею УККА. Провідники цієї групи тепер кричать, що посередницька місія о. шамб. Стефана Чомка провалилася, але не кажуть, що причиною дотеперішнього неуспіху є саме вони, бо, хоч знають, що о. шамб. Стефан Чомко діє в імені наших Владик, відмовились з ним відбути зустріч. В тому, може, немає нічого дивного, бо ці провідники поділили нашу громаду на янголів і дияволів, і, як виходить, зарахували представника Владик, а може і самих Владик, до дияволів.

Отже, хто насправді винен? Опозиція, до створення якої фактично причинилися деякі „революційні" провідники цієї групи своєю тактикою, чи ті, які не бажають розмовляти з братом українцем, закидуючи йому різні „гріхи"? Коли в нашій громаді є такі, які є проти єдности, співпраці і любови брат до брата, то в цьому треба добачувати руку ворога. А квиління, що „нас поборює Москва, отже, хто проти нас — той співдіє з Москвою", є не тільки пустим суперпатріотичним гаслом, але й доказом, що деякі наші провідники, вийшовши з фальшивих заложень, доходять до фальшивих висновків.

Як може „Провидіння" в такій ситуації повернути своїх представників до УККА? УККА досі не відповів на „Звернення" Владик.

(Продовження буде)

Ол. Зозуля

Ой ви, хлопці, риболовці...

Досліди доводять, що наші предки дуже любили рибу (і ковбаси теж), тому так рясніють прізвища: Рибалка, Рибак, Карась, Щупак, Пічкур, В'юн. Усе це були аматори-рибалки. І не дивнина, бож у ставках, річках, озерах риби було тьма-тьмуща. Тепер лишилися тільки одні прізвища, а риби чорт-ма!... І ніхто вже не співає „Ой, ви, хлопці, риболовці, затягайте невода".

Щоправда, річки є, і навіть „рукотворні" моря появились, у яких водиться сяка-така риба. Але... Але де ж затягти той невід, коли на київському „морі створено аж шість рибколгоспів (рибальські колективні господарства), куди рабалкам-аматорам вступ заборонено. Їм відведено місце риболовлі за 30 кілометрів від Києва в найгіршому місці, де лише одні жаби квакають. Зона для аматорів-рибалок визначена познаками Укррибводу. Якщо переступиш за межу — штраф 10 карбованців.

Господарем риби є міністерство рибної промисловости СССР, а господарем води — Укррибвод. Йому і наказано охороняти рибу від аматорів. Від цього існує 500 рибінспекторів лише на відтинку Київської области. До кожного інспектора доведено грошовий плян штрафів. І тому, що 50 відсотків штрафних сум іде на користь інспекторів, — пляни перевиконують. Штрафи ростуть, як бур'яни на колгоспних полях.

І все таки аматори-рибалки на це не зважають. Брак м'яса збільшив попит на рибу, і ціна нівроку — три карбованці за кілограм. Ось чому аматори ловлять рибу, а інспектори ловлять рибу. Вигода взаємна, але й небезпечна.

Якось на світанку інспектори Сергій Горлович і Юрій Конєв виїхали човном на ловлю аматорів. Підїхали до заплаву, де два рибалки розмахували вудками.

— Ми рибінспектори! Ви ловите рибу в забороненому місці. Прошу документи!

— Дуже приємно, але ми ловимо не рибу, а раки. І підняв за клешню вусатого.

Інспектори розгубились. У їхніх посвідках говорилось про охорону риби, а про раки нема й згадки. посперечались і подались на звуки пострілів.

Здаля було видно, що в очереті стоїть човен, а з нього два аматори з дробивиків (рушниць) смалять по плесі.

— Ми рибінспектори, — грізно мовив Горлович, — ви по-варварському нищите рибу. Ваші документи!

— Ми, товариші, не рибу полюємо, а бобрів. Так що будьте здорові і — не кашляйте!

— Але ж ми з Укрводу...

— Ну й що?!

Саме в цей момент донеслись вибухи. На закруті біля села Глібовки хтось глушив рибу. Горлович натиснув на ґаз і моторка (моторовий човен) зникла в тумані. Зразу ж за закрутом побачили, як три силюети підсаками підбирають приглушену рибу. Це були справжні браконьєри.

З розгону моторка влетіла в зону небезпеки: кілька вибухів перевернули моторку. Канєв заревів, як

(Закінчення на стор. 4)

Виставка, яка заслуговує на увагу

У неділю 17-го квітня ц. р., в ґалерії ОМУА, 136 Друга авеню, Ню Йорк, о год. 1-ій, відкривається виставка мистецької творчости Ірени Петренко-Федишин. Триватиме вона два тижні, цебто до 30-го квітня. В Ню Йорку, для української громади, це вже її друга виставка. Перша відбулася в Українському Інституті, в 1976 році.

З якими новими досягненнями виступає Ірена Петренко-Федишин цим разом? Щоб відповісти на це питання треба пригадати, хоч в дуже загальних рисах, її дебют в Українському Інституті. Тоді, вона показала роботи з різних періодів, різною тематикою і різною технікою. У виставці відчувалась відсутність центральної метафори. Ця тематична і технічна розпливчастість була, наскільки нам відомо, зумовлена бажаням мистця підсумувати довший період своєї творчости. Як мистецький дебют, таке поєднання, як правило рідко осягає належний ефект. Його осягнення залишається індивідуальний малюнок, а не його цілість. Таким він зберігся у нашій пам'яті.

Цим разом, всі виставлені експонати — продукт останньої творчої наснаги митця. Уже хоч би цей факт забезпечує цій виставці і естетичну співзвучність і семантичну єдність. У виставці запляновано показати 50 олій, тематично обмежених до краєвидів, квітів, рослин, натюр-мортів та декілька портретів. Усі вони передані навмисно неміметичним рисунком, насиченою ґамою кольорів, та зумисно нарушеною перспективою. Кінцевий ефект цих засобів — гостре відчуття предметної сутности.

Ірена Петренко Федишин — мистець творчих сюрпризів. Як стверджують ці найновіші її твори, вона непередбачлива у своїх мистецьких пошуках, але тим власне вона і цікава. Не всі із них доведені до максимальної досконалости, зате всі вони вказують на глибоку ліричність, інтуїцію, а понад усе оригінальність їх автора. Вони своєрідні і в деталях і в спільному синтаксі. Їх, поза всяким сумнівом, варта побачити.

ІМФ

Орп

УКРАЇНА — ШВАЙЦАРСЬКИМИ ОЧИМА

II.

...Львів — головне місто львівської области, відзначеної орденом Леніна, величиною в половину Швайцарії, але мешканців у ній лиш 650,000. З колишнього торговельного вузла й пізнішого ґарнізонного, адміністративного й культурного центру, Львів розвинувся у совєтський час, після Другої світової війни, у великий центр промисловости, з якої дві п'яті — — машинобудівельна і по одній п'ятій текстильна, хемічна й харчова промисловість. Чимраз більша його роля в доставах нафти і земного газу, а великий сибірський газопровід буде проходити в майбутньому недалеко цього міста.

З офіційного боку радо вказують на ще одно число: більш як три чверті населення Львова — це українці. „Тут ми рішаємо, повірте мені!" говорив із запалом мені один депутат до міської ради.

...Польську людність Львова брутально і насильно виселила українська совєтська влада (?). Багатьом націоналістичним українцям здавалося, що це була справедлива кара за довге польське панування. Але деякі інші з них казали мені тихцем, що відлучення від Польщі й прилучення до до СССР мало і шкідливі наслідки. За те, що вся Українська земля злучилася водно-під совєтською владою — вони заплатили колишнім справжнім, активним почуттям єдности. Совєтська національна політика післявоєнного часу, яка „перетворює" й нівелює усі національні культури, промовчуючи, або й винищуючи всі „буржуазні" елементи їх — як релігію, еротику, національну гордість, селянський життєвий світогляд, а замість них пропагують космополітський фолкльор, хоч на перший погляд здається ліберальною, то її ледве можна вважати кращою від давньої, одверто антиукраїнської політики поляків.

Так, я у Львові чув нарікання на поляків. Але вони відносилися здебільшого до 70-их років (після створення „Солідарности" польський кордон було герметично замкнено). Тоді молоді поляки приїжджали масово до Львова. Вони продавали з-під поли продукти, яких завжди бракувало на совєтському ринку, навіть у цій, відносно добре забезпеченій прикордонній області. На жаль, поляки при тому поводилися не раз нахабно і крикливо, чванилися своїм порівнююче високим життєвим стандартом і не скривали власної погорди до українців.

Але я мало стрічав історичної ненависти до поляків. Навпаки! На моє здивування, мене не раз приймали прихильніше, коли їм здавалося, що я поляк. Я відчував у них деяку симпатію, навіть подив для того єдиного народу в совєтській орбіті, який не хоче терпіти мовчки. Але зрештою, українці не люблять про ніщо розпитуватись.

Жити в пригніченні, під впливом міцнішої нації, це, здавалося б, історична доля українців. Одна 83-літня бабуся розказувала мені своїм чудовим діялектом: „Я жила під чотирьома різними панами, під австрійцями, поляками, німцями, і тепер — цими. Для нас це не робило в дійсності ніякої різниці — інші закони, заборони, накази — а все можна було якось пережити"...

У Другій світовій війні Львів не постраждав так, як інші східньоевропейські міста... Він є містом прекрасних палаців, але ще більше містом міщанських і урядничих кам'яниць і вулиць. Раз у раз стрічається згадку про давніх мешканців міста — „Сербська вулиця", „Руська вулиця", „Вірменська вулиця". Багато вулиць названо в честь всеросійських і всесовєтських героїв, але є і вулиця названа в честь Тараса Шевченка, національного поета України — довга вулиця, що проходить попри церкву, перемінену на мебельний склад, попри промислові об'єкти, геть у далекі передмістя, де Львів все ще залишається українським селом.

Особливо часто стрічається одно ім'я — Івана Франка. В комуністичній Галичині він є національним героєм, одним із тих революційних поетів, пам'ятники яких має кожна неросійська національність СССР на головних площах міста. На Франковому монументі написано: „Звідсіля розносились по всій Україні вірші, які закликали народ повстати й боротися за свободу, щастя, національну незалежність і соціяльну справедливість".

Один молодий львів'янин, не партійний і не визнавець офіційних гасел, запровадив мене туди. Мені було важко зрозуміти його запал і національну гордість. Він сказав: „Багато з того, за що змагався Франко, вже здійснилося в в Україні". Ми стояли перед будинком львівського університету, заснованого в 1784 році, який нині носить ім'я Івана Франка. В нього є 12 факультетів і навчається 12 тисяч студентів. В тому велетенському будинку колись приміщувався галицький парлямент, якого вже немає. Є у Львові і площа й бульвар і парк і музей, названі ім'ям Франка. Є й чудовий будинок опери, де восени 1939 року проголосили приєднання Західньої України до СССР. Простіше й демократичніше було б, щоб наперед було голосування, а потім, щоб сталінське військо прийшло, але тут цю історичну процедуру було обернено навиворіт.

До Львова варто приїхати хоч би лиш тому, оглянути його церкви, бо Львів — то місто церков. Хоч тепер деякі менші церкви розібрали чи залишили на поталу знищення, то найважливіші й найкращі з них ще далі живуть... Офіційно вони вважаються лиш „пам'ятковими будівлями". Страшно робиться, коли з оживленої вулиці зайти в порожнє нутро церкви. Також на Богослужбах не буває багато людей. (Примітка перекладача: автор відвідував мабуть, тільки церкви латинського обряду.)

Нема чого скривати — львівський клімат рідко настроює вас по-вакаційному. Мешканці говорять про „типову львівську погоду", коли лиш часом небо прояснюється, а здебільша хмарно і дрібний дощик падає. Але ж Львів є улюбленим містом для подорожів совєтських громадян, які приїжджають туди, щоб побачити „кусок Европи". Центр міста, з його вузькими вулицями, повними крамницями, а особливо — кав'ярнями (в цілій Москві є менше кав'ярень ніж тут),— все це створює враження чогось ніби кусочка Відня, частини віденської Рінґштрассе...

...„Нині ми знову маємо, чого нам потрібно" — кажуть деякі українці, без ентузіязму, але з безпретенсійним задоволенням людей, які принаймні мають запевнену працю і певність того, що буде що з'їсти щодня.

(Продовження буде)

У річницю народження Т. Шевченка

Урочисте відзначення 169-ої річниці народження Тараса Шевченка відбулося у неділю, 20-го березня ц.р. в залі церкви св. Архангела Михаїла в Міннеаполісі. Концерт відбувся за старанням УККА. Програма була коротка.

Прибула численна громада, щоб почути віщі слова нашого Пророка і Борця за волю і щастя українського народу. Шевченко залишив нам Заповіт і звелів його здійснити. Про це сказала голова Відділу УККА мґр Люба Менжега. Вона підкреслила велич Шевченка, до його віщого слова будемо завжди повертатися і черпати силу в змаганні до великої мети, яку означуємо двома словами—„Воля Народу".

Вірш Володимира Самійленка „Українська мова" в пам'ять Шевченка у виконанні Ірини Кушнір знайшов прекрасну інтерпретацію. Шевченко так високо підняв рідну мову, той діямант, що він засіяв барвами веселки. Декляматорка передала ту радість, яка наповняє нас, коли милуємося рідним словом.

Доповідь „Шевченкова мораль і релігійна наука" прочитала інж. Валентина Єрмоленко. Авторці доповіді треба висловити признання за основне опрацювання. Щоб доказати безсумнівну релігійність Шевченка В.Єрмоленко процитувала багато уривків із поезій Шевченка, погляди численних українських і чужих знавців літератури. З того висновок,— що дух Шевченка занадто складний і загадковий, що не дає можливости так легко й певно його збагнути, особливо в такій глибокій та інтимній ділянці як віра. Студії над поодинокими етапами життя поета вказують на його глибоку релігійність. У Св. Письмі знаходив Шевченко сильну опору, воно вело його на шлях правди і справедливости. І тої правди домагався Шевченко для всіх людей. У Кирило-Методіївськім Братстві став Шевченко духовним провідником і речником ідеї Божого Закону.

Потім Оля Хоралець продеклямувала з почуттям „Кавказ".

Виступ хору „Дніпро" збагатив програму трьома піснями: „Встає хмара зза лиману" муз. Г.Китастого, „Гей, злітались орли" муз. Стеценка та „Реве та стогне" муз. Крижанівського та Авдієвського.

І йдуть слова нашого Пророка глибоко в серце та пригадують, що він залишив нам на вічний спогад:

„... *Возвеличу*
Малих отих рабів німих!
Я на сторожі коло їх
Поставлю слово".

Василь Пакуляк

Дописи з життя громад, установ, організацій, інституцій чи осіб, включно з посмертними згадками-некрологами, мають бути не довші за три сторінки машинопису, писані через два інтервали на друкарській машинці і лише на одному боці листка паперу. Якщо допис писаний рукою, слід також дотримуватися великих відступів поміж рядками і писати розбірливо (дехто розуміє цю вимогу як писання великими літерами, насправді літери мають бути малі, але великі проміжки поміж рядками, щоб було де поправити речення, якщо зайде потреба). Дописи слід надсилати до редакції до десяти днів після описаної події. Редакція застерігає за собою право скорочувати дописи і правити мову. Просимо дописувачів подавати повні імена і прізвища у своїх матеріялах, не скорочуючи їх. У випадку англійських назв чи прізвищ слід подати їх і по-англійському і по-українському. — Редакція.

ТЕНІСОВІ ТУРНІРИ

Тенісова ланка УСЦАК, в порозумінні з управою Союзівки, подає до відома дати цьогорічних тенісових турнірів на оселі УНСоюзу:

2, 3 і 4-го липня — УСЦАК-Схід
6 і 7-го серпня — Подвійна гра
2, 3, 4 і 5-го вересеня — Крайовий УСЦАК
17 і 18-го вересня — Запрошеневий УНС
8 і 9-го жовтня — КЛК

28-ий Відділ СУА в Нюарку

28-ий Відділ СУА в Нюарку-Ірвінгтоні, Н.Дж., — це найстарший Відділ на цьому терені (є їх чотири).

Минулий рік праці був для його управи досить метушний, бо проходив під знаком святкувань золотого ювілею і закінчився загальними зборами 6-го лютого 1982 року, на яких звітували референтки. Загальний погляд на працю подали на цих зборах голова Емілія Цяпка, яку збори обрали головою Відділу на п'яту з черги каденцію, як і склад Управи (з малими змінами) через аклямацію.

Зборами вміло проводила Лідія Гладка, заступниця голови Централі СУА, а секретарювали Іванна Лисинецька і Оля Бекесевич. Звіти були ділові й змістові. Від фінансової референтки Лесі Патковської членки довідалися, що Відділ мав 9,701.85 дол. прибутків, а витратив на різні добродійні цілі 9,084.59 дол. За Суспільну Опіку звітувала довголітня референтка Оля Гнатик. Відділ вислав допомогу бідним на суму 2,843.16 дол. (ліки, убрання, стипендії тощо).

Відділ здобув собі поважне місце в громаді,бо навіть деякі громадяни у своїх заповіщаннях записали для відділу певні суми, приходи з яких йдуть на допомогу бідним.

Своє 50-річчя гідно відзначив Відділ у листопаді 1982 року, імпозантним многолюдним бенкетом, на якому придбано для Відділу вісім нових членок. Про цей бенкет була стаття у „Свободі" з підкресленням успішної праці Відділу.

Правдою є, що членки відзначаються обов'язковістю, чітко розуміють свої завдання і гідно їх виконують. Діюча голова у своєму слові („Наше Життя", листопад 1982) з нагоди золотого ювілею Відділу слушно заявила: „надіюся, що після ювілейних святкувань ми не спочинемо на лаврах, а навпаки — будемо зміцнювати наші сили для росту СУА і для допомоги українському народові в його змаганнях здобути незалежність".

Управа Відділу реґулярно, раз у місяці, відбуває свої наради, а про їх вислід інформує своє членство; теж раз у місяць відбуваються ширші сходини, на яких виголошуються коротенькі доповіді на актуальні теми (історичні події, визначні постаті і т. п.) та інформується про сучасне життя українського народу на рідних землях. Ширші сходини звичайно закінчуються подачею солодкого і кави. Про це пильно дбають наші союзянки з господарської референтури — М.Боярська, Ю.Луків, П.Лацко, і А.Мокринська.

Новообрана Управа започаткувала черговий рік 1983 праці „чайним Вечором" у неділю 13-го березня в залі УНДому в Ірвінґтоні. Такі чайні вечори з розваговою програмою були популярні в Західній Україні. Вони притягали багатьох учасників та приносили матеріяльний і моральний успіхи. Союзянки 28-го Відділу вирішили привернути цю гарну товариську традицію і на цьому терені. І не завелися. Публіка дописала і треба було доставляти крісла.

Вечір відкрила коротеньким словом привіту голова Емілія Цяпка, а провід вечором передала імпрезовій референтці, акторці українських театрів Валі Калин, яка у веселій формі представила виконавців програми: сама себе, Іванну Кононів, теж акторку українських театрів, і гумориста Степана Магмета та фільмового оператора Костя Гречака, який висвітлив фільм „Гуцульщина" — життя і звичаї славної вітки українського народу, наших гуцулів.

Відтак виступили наші завжди молоденькі — акторки Валя і Іванка і проспівали кілька пісень під акомпаньямент гітари, якими перенесли слухачів у давнє минуле.

Потім розвеселяв присутніх влучними дотепами, з життя сучасних наших іміґрантів — у ролі Гриця Зозулі — Степан Магмед.

Усіх виконавців програми присутні нагороджували щирими оплесками, виявляючи своє задоволення з їх виступів.

У другій частині ввічливі союзянки з Господарської референтури вгощали присутніх смачною перекускою солодким і кавою.

Під час перекуски був виграш-образ акварeля, подарунок роботи малярки Слави Гнатів, і золотого тризуба, подарунок ювілірної фірми Макар. Щасливцями були союзянки — Лідія Гладка, яка виграла образ, Ірина Кочержук, що виграла тризуб.

На закінчення Вечора імпрезова референтка Калин подякувала усім за участь, виконавцям за труд, малярці С.Гнатів і фірмі Макар за подарунки, Управі за зорганізування симпатичного і вдалого Вечора, що увінчався моральним і матеріяльним успіхами.

Усі розходилися домів задоволені і прохали, щоб такі імпрези влаштовувати частіше.

М.Цяпка

НТШ і УНСоюз...

(Продовження зі стор. 1)

ні „Свободи" інформаційна книжечка про історію і працю НТШ у двох мовах і цю книжечку розішлеться такою всім відділам УНСоюзу.

НТШ не дістає грошей з чужих джерел. Купно і пристойне внутрішнє влаштування нового дому примушує НТШ вперше звернутися до жертвенної громади з проханням доповнити видавничий фонд, що його треба було нарушити для обов'язкового купна нового дому, затягнувши на це позичку в кредитівці „Самопоміч".

Ред. І. Кедрин, як голова Контрольної комісії НТШ, пояснив, що чутки наче б НТШ „мало гроші", фальшиві. Фонди, отримані із посмертних записів і пожертв, призначені виключно на науково-видавничі цілі і таку діяльність, як участь в американському і міжнародних наукових з'їздах. Ювілейний Фонд, що його НТШ вирішило створити з допомогою від громади, призначений теж на всі потреби НТШ, в першу чергу на науково-видавничу. НТША було примушене купити новий будинок, бо в старому не можна було вже ані тримати велику бібліотеку, ані влаштовувати конференції з участю чужинецьких науковців.

Ред. А. Драган пригадав, що УНСоюз виконував довгий час ролю НТШ. Обидві установи проголошували спільні заклики. У книжці А. Драгана „Український Народний Союз" є мова про „велику трійцю" — М. Грушевського, Івана Франка й Володимира Гнатюка — як творців золотої доби в історії НТШ, в історії всієї української культури. УНСоюз був справжнім ініціятором будови пам'ятника Т. Шевченкові у Вашінґтоні, Комітет будови очолював голова НТШ проф. Роман Смаль-Стоцький. Ред. Драган запропонував, щоб 90-річчя УНСоюзу і 110-річчя НТШ відзначати спільно.

Проф. В. Калинович вказував на жертвенність української громади на наукові цілі. Ред. З. Снилик вказав на деякий хаос збіркових акцій, при чому є різні цілі, на які варто і треба жертвувати гріш. Заявив готовість — у порозумінні з Екзекутивою УНСоюзу — допомогти окремими сторінками та різними матеріялами у „Свободі" створенню Ювілейного Фонду НТШ.

Головний предсідник д-р І.Флис і головний касир У. Дячук цікавилися різними подробицями актуальної праці НТША, зокрема щодо купна і влаштування нового будинку. Наприкінці тієї конференції д-р І.Флис подякував приявним за відвідини, погодився на участь у Почесному ювілейному комітеті та заявив, що „ваша робота для народу і його культури, і УНСоюз вас у цій роботі підтримає".

Після того у конференційній залі УНСоюзу відбулося засідання Ювілейного комітету з виготовленням різних подробиць щодо цьогорічних ювілейних святкувань. У гармонійній діловій співпраці складено різні комісії. Управа НТШ вибрала була вже д-ра Р. Осінчука на голову Ювілейного комітету.

Рішено, що ювілейні святкування в Ню Йорку будуть центральні для всіх чотирьох крайових НТШ. Кожне крайове НТШ — в Европі, Канаді й Австралії — може влаштувати власне відзначування 110-річчя свого матірного Товариства. Увесь український зорганізований науковий світ поставився надзвичайно прихильно до запланованих НТША святкувань.

Українське Чикаго в поклоні Кобзареві

Ансамбль Юних Бандуристів ОДУМ-у в Чикаго

Українська громада метрополітального Чикаго гідно й об'єднано віддала поклін Володареві душ та незаперечному провідникові українських поколінь—безсмертному Тарасові.

Традиційне Шевченківське святкування відбулося заходом Українського Конгресового Комітету Америки, Відділ Іллиной, у неділю 13-го березня, в авдиторії школи Шопена.

Імпреза почалася точно в заповідженій годині, з присутністю понад 600 осіб, виступом імпозантного чоловічого хору „Сурма", на тлі якого голова Відділу УККА д-р Мирослав Харкевич коротким словом відкрив концерт.

Хор „Сурма" під диригентурою д-ра Василя Трухлого та при акомпаньяменті Наді Савин—це не лише високої кляси мистецька одиниця, але також громадський колектив, без якого важко собі уявити будь-яку успішну імпрезу. Свій виступ „Сурма" почала традиційним „Заповітом", за яким слідкували пісня „Ой, Морозе, Морозенку", „Бандуристе, орле сизий," сольо Тадея Ванджури та „Сонце заходить", сольо Осипа Шаруна. Слово про Т.Шевченка прочитала мґр Оксана Роздольська. Доповідь була дуже солідно приготована, оригінальна та бездоганно виголошена.

Наступною точкою був виступ дитячого хору „Молода Думка" під диригентурою Орисі Покорної та у фортепіяновому супроводі Марти Стадник. Наші наймолодші чарували публіку не лише естетичним виглядом та дисциплиною, але також і чудовим виконанням пісень—„Зацвіла в долині", „Вітер з гаєм розмовляє", „Тече вода" та „Якби мені черевички" з сольо Андрії Матвіішин. Молоденьким виконавцям, як також мистецьким керівникам і опікунам, батькам та дітям, належиться признання.

Вже відома з попередніх виступів, загально люблена Юлія Хімяк рецитувала „Посланія" та дала доказ свого постійного мистецького росту, підкресленого дуже милою появою та вродженою скромністю. Дуже вдалим був виступ соліста-тенора Павла Покорного, якому акомпаньювала його дружина Орися Покорна. Вдячна публіка нагородила довгими оплесками це незвичайно приємне мистецьке подружжя за прекрасне виконання загально улюблених пісень „Три шляхи", „У гаю гаю" та „Дивлюсь я на небо".

Програму концерту закінчив Ансамбль Юних Бандуристів ОДУМ-у під мистецьким керівництвом Олексія Пошиваника. Тут знову було видно значний поступ від останнього виступу, бездоганну дисціпліну, зокрема інструментальної частини, в якій з'єднала собі симпатії публіки маленька білявка, що її бандура була у два раза більша від неї. Юні бандуристи, що заповідаються на солідну мистецьку одиницю, виконали: „Думи мої", „Зійшов місяць", інструментальну „Польку-Вільшанку", „Встає хмара" та почали „Ще не вмерла Україна", що підхопили усі присутні й з великим ентузіязмом відспівали наш національний гимн в честь того, що навчив нас розуміти й вірити, що „не вмерла ні слава, ні воля".

Мистецьке оформлення сцени було виконано артисткою-маляркою Марією Гарасовською—Дачишин. Публіка покидала авдиторію піднесена на дусі з вірою, що наша молодь, наші діти, надхнені ідеями Великого Кобзаря, не розпливуться в американських добробутах, що він, Тарас, не стратив для них живої сили, а його поезія не пережилася, не вичерпала свого животворного змісту.

Цих кілька слів—це лише щирий звіт із відбутого концерту, так, як його бачили й чули слухачі, а професійні мистецькі рецензії нехай пишуть знавці мистецтва.

Присутній

В ДРУГУ СУМНУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ
мого Незабутнього, Дорогого МУЖА

бл. п.

ОПАНАСА АНДРІЙОВИЧА САМОХВАЛА

просить Друзів і Знайомих згадати Покійного
в своїх молитвах, горем прибита —
дружина МАРІЯ

Помолімось за наших друзів.

ЗАУПОКІЙНА СВЯТА ЛІТУРГІЯ

за спокій і вічну радість душ померлих Членів Фонду Катедр Українознавства

Впреп. о. декан Петро Оґірко відслужить заупокійну Святу Літургію, в п'ятницю, 29-го квітня 1983 р., о год. 9-ій ранку, в УКЦеркві Царя Христа, в Бостоні, Масс., за Блаженної Пам'яті:

д-ра ВАСИЛЯ СТЕФУРАКА
ЄВГЕНІЮ ШИМАНСЬКУ
д-ра БОГДАНА ОЛЕСНИЦЬКОГО
ЗОФІЮ ТЕРЕШКЕВИЧ-ТАТОМИР
ЄВФРОЗИНУ ФЕДЬКІВ
д-ра МИХАЙЛА ДУДРИ
БОГДАНА МИХАЙЛОВИЧА

Всіх Вп. Членів ФКУ просимо про молитви за померших наших друзів. Помоліться в часі відправи Заупокійної Богослужби, щоб поєднатись з нами в поході молитов до Всевишнього за тих, що творили добро.

Вічна Пам'ять Померлих Членів ФКУ!

ГОЛОВНА ЕКЗЕКУТИВА
ФОНДУ КАТЕДР УКРАЇНОЗНАВСТВА (ФКУ)

В СОРОКОВИЙ ДЕНЬ СМЕРТИ
нашого Найдорожчого МУЖА, БАТЬКА І ДІДУНЯ

сл. п.

МИКОЛИ ВАЛЕРІЯНОВИЧА САВИЦЬКОГО

будуть відправлені

ЗАУПОКІЙНІ СЛУЖБИ БОЖІ

в неділю, 17-го квітня 1983 р., о год. 10-ій ранку в церкві св. Покрови Божої Матері при 97-06, 87-ма вулиця, **Озон Парк, Н. Й. і в кількох інших українських православних і католицьких Церквах.**

ДРУЖИНА, ДІТИ І ВНУКИ

Ділимося сумною вісткою з Приятелями і Знайомими,
що в понеділок, 11-го квітня 1983 року упокоївся в Бозі

бл. п.

МИХАЙЛО СУХОВИЧ

проживши 91 років, був. працівник податкового уряду в Бродах, Зах. Україна.

ПАРАСТАС буде відправлений в середу, 13-го квітня 1983 р., о год. 7.30 веч. в похоронному заведенні П. Яреми при 7-ій вул. в Ню Йорку, Н. Й.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ в четвер, 14-го квітня 1983 р., о год. 10.30 ранку до церкви св. Юра, а звідсіля на цвинтар Кальварія, Квінс, Н. Й.

В глибокому смутку:

дружина — МАРІЯ
дочка — ЛЮБОВ з чоловіком ТЕОДОЗІЄМ в Україні
брат — ОСИП в Україні
та ближча і дальша Родина в Польщі і в Україні

Ділимося сумною вісткою з Родиною, Приятелями і Знайомими,
що дня 9-го квітня 1983 року помер, нагло, на 50-му році життя
наш Найдорожчий МУЖ, БАТЬКО, БРАТ І КУЗИН

бл. п.

ВАСИЛЬ ПЛІСАК

уроджений у Ріпчиці, пов. Дрогобич, Україна
ПОХОРОН — у середу, 13-го квітня 1983 року.

Залишив у глибокому смутку та жалю:

дружину — СОФІЮ
дочку — КАРОЛИНУ
сина — МИХАСЯ
сестру — МАРІЮ з мужем С. АНДРУШКІВ
тету — МАРІЮ ТЕРПЕЛЮК-ІВКО
та ближчу і дальшу Родину в Америці і Україні

Вісті з життя громади в Гюстоні

Цьогорічне відзначення роковин 22-го січня в Гюстоні мало для місцевої громади, крім загальноукраїнського ще й своєрідне значення місцевого характеру. Парох місцевої української католицької церкви о. Августин Породько виголосив глибоко продуману і оригінальну своїм підходом доповідь про події тих бурхливих років на рідних землях. Крім пароха участь у святі взяли представники всіх трьох поколінь, починаючи від найменших — двоє дівчаток панства Березовських і Олесь Шаруновић, — сестри Сяня Ґенсьор і Оля Францескіні -Ґенсьор, дует; Оксана Павлів - реферат англійською мовою, Люба Поповська і Михайло Гузій, колись член мандрівного театру Й. Стадника на рідних землях, а тепер успішний підприємець.

На початку свята, що його відкрив Михайло Данилик, голова відділу УККА, відчитано проклямацію мейора про Український День в Гюстоні.

Свято, яке понад сто присутніх провели у справді родинній атмосфері, було для нас, гюстонців, ще й першою річницею, так би мовити, відродження нашої місцевої громади. А почалось це відродження приїздом нового пароха, о. Августина Породька.

Нашій громаді, що 20 років тому побудувала церкву, резиденцію для пароха, ще й просторий дім зі залею і приміщеннями для школи українознавства — цій громаді протягом майже десяти років довелося скитатись поміж чужими. За приміщення для школи українознавства, яке ми знайшли в одній із місцевих латинських парохій, треба було платити кожної суботи. Танцювальний гурток також мусів шукати приміщення у чужих. А академії 22-го січня, чи Шевченківські свята доводилося влаштовувати в павільйоні міського парку. Але всяке лихо має свій кінець, а наше скінчилося з приїздом нового пароха, о. А. Породька.

Тепер при церкві існує Марійська Дружина Жінок, а крім цього, діють ще Український Культурний Клюб, голова Люба Поповська; „Рідна Школа", голова Християна Миськів, секретар Реня Поточняк, скарбник Володимир Березовський; Відділ Союзу Українок, голова Слава Лонг; танцювальний гурток Марійки Мацько і музичний ансамбль Люби Поповської; церковний хор провадять Ровзі Кобак і Ліза Гуданич. Всі товариства працюють і співпрацюють, тому всяких імпрез не бракує.

Традиційна Маланка, влаштована заходами Марійської Дружини, була місцем своєрідної сенсації: любуючись танґами і вальчиками, так би мовити, українського походження, що їх вдало „продукувала" оркестра Люби Поповської, присутні побачили (і почули) на естраді скрипкове тріо батька і двох синів. Це д-р Романків з синами, Володимиром і Тарасом (обидва студенти коледжу), хоч ні один з них не студіює музики.

Згадки про місцеву громаду появляються інколи в гюстонських газетах. Але напередодні нового року не тільки обидва місцеві щоденники помістили про нас обширні статті, а й радіостанції і телевізія (8-ий канал) присвятили нам чимало часу у своїх передачах. Приводом стала міжетнічна різдвяна виставка, влаштована місцевим музеєм мистецтва. Наша ялинка, покрита срібною павутиною та блискучими павучками, викликала зацікавлення відвідувачів виставки. А таблиця поруч, що інформувала глядача про походження цієї декорації, подавала легенду „...коли Свята Родина, втікаючи до Єгипту, скрилася перед погонею царя Ірода в придорожній печері, тоді павуки закрили павутиною вхід від печері, як тільки втікачі туди зайшли. Вояки, що гнались за Ними, побачили вхід до печері закритий павутиною і попрямували далі; бож хто міг зайти в печеру, не прориваючи павутини...".

Ялинку на виставці поставлено з ініціятиви Українського Культурного Клюбу, а про декорацію подбала Оксана Данилик і Соня Тимняк під проводом Галі Кіхтан, що привезла наведену вище леґенду з її рідних Бережан, які вона покинула ще малою дівчиною.

Заходами Культурного Клюбу зорганізовано коляду на потреби церкви. Ініціятором і організатором її був інж. Богдан Ярош, новий „тексасець", який прибув до нас із Філядельфії два роки тому. Коляда принесла понад 1,000 долярів. Це і сердечне прийняття, з яким зустрічали колядників в кожній хаті говорять самі за себе — і про жертвенність і про прив'язання до рідних традицій.

Традиційну гостину св. Миколая влаштувала для дітвори „Рідна Школа". Виставку оформила і підготовила Елі Фонден Гавел-Олексюк; ангелики - обидві доні Володимира Березовського, і Ірина Поточняк; чортик - Люба Поповська; Марійська Дружина приготовила перекуску для дітей і батьків.

Любомир Поповський, голова, і Богдан Ярош, скарбник і секретар, поставилися поважно до завдань УК Клюбу, який вони очолюють. Вирішено, що на кожних місячних сходинах Клюбу має бути доповідь-реферат.

У жовтні доповідь про „Голод 1930 року в Україні" мав Ігор Ірша. Доповідач, бувши 17-літнім юнаком, у 1930 році був свідком немилосердної реквізиції збіжжя по наших селах.

У вересні заходами Клюбу наша громада мала зустріч чи н е з наймолодшим членом Української Гельсінкської Групи, Віктором Боровським. Цікава доповідь, а опісля - дискусія про сучасний рух спротиву на батьківщині. Поміж присутніми були представники місцевих польської і чеської громад. Після доповіді наше молодше покоління мало неформальну зустріч із дисидентом на Балабан-пляза.

Влітку, в серпні, заходами Клюбу і Відділу Союзу Українок наша громада була репрезентована на міжетнічному фестивалі у Сан Антоніо. Ініціяторами і організаторами цього були Стефен Ушак і Богдан Ярош. Цим разом нам допомогли наші земляки зі сусіднього Далласу (всього 200 миль від нас). Крім кіоску, що його протягом трьох днів обслуговували наші тексасці (з Гюстону, Далласу і Сан Антоніо), атракцією фестивалю були наші танцювальні групи - Марійки Мацько і танцювальний ансамбль з Далласу під мистецьким керівництвом інж. Олександра Базнія. Це вперше ми, гюстонці, застрінулись із такою поважною конкуренцією в ділянці української хореографії. Місцеві телевізійні станції дали нашим виступам більше ніж пропорціональний час у своїх передачах, а в місцевій пресі появився новий термін — „тексас юкрейніен", тобто тексасець українського роду.

У липні м.р. наша громада взяла участь у традиційному в Гюстоні фестивалі слов'янських святих Кирила і Методія. Цей фестиваль є, мабуть, унікальним в цілих ЗСА тим, що у ньому беруть участь українці, поляки і чехи як рівнорядні партнери.

У травні нас покинула родина інж. Василя і Анни Полевчаків, що „еміґрували" на північ. Василь зорганізував 15 років тому танцювальний гурок, що існує і тепер, чи властиво, „поставив його на ноги". Його дружина Анна була ініціятором і довголітньою головою Українського Культурного Клюбу, що допоміг нашій громаді пережити 10-літнє лихоліття.

Цикл імпрез у минулому році започаткувала „весняна забава", спонзорована і влаштована танцювальним гуртком. Властиво, це була імпреза, влаштована молодим поколінням, що після довгих років повернулось до приміщення, що саме для них збудували їхні попередники.

Тепер наша громада підготовляється до відзначення 25-ліття існування української католицької парохії у Гюстоні. Все культурно-суспільне життя нашої невеличкої тоді громади концентрувалося біля свіжопосталої парохії. А коли наша „громадка" побудувала церкву, резиденцію, з згодом ще й великий дім зі залею на 300 осіб (цей дім названо тоді Український Народний Дім), коли „український Гюстон" почав притягати увагу наших земляків, розкинених по розлогому Тексасі, деякі з нас думали, що незадовго Гюстон стане новим українським осередком на тільки для Тексасу, але і всього так званого „глибокого півдня ЗСА". Ці сподівання, на жаль, не виправдалися.

Приїзд нового пароха, його слова на минулорічній академії 22-го січня, його наставлення до української громади, а крім того ще й сталий доплив молодих свіжих сил дають деяку запору ку — ми прямуємо до світло райдужного майбутнього.

Лев Бемко

Чи чули ви „Гомін степів"?

Ансамбль „Гомін степів"

Хто чув гомін степів нашої батьківщини, той пригадає й відчує гармонію звуків чудової української природи, що її в акордах бандури передав нам маестро Григорій Китастий у своєму музичному творі під цією назвою.

Очевидно, ця мистецька нитка, як клясичне вже тепер „євшан-зілля", злучила в барвисту тканину українсько-американського молодого музичного покоління - новий ансамбль бандуристів у Ню Йорку, наш любий „Гомін степів".

Концертові виступи ансамблю у Вашінґтоні, Сейнт Кетринс, Канада, Баффало, Н.Й., а у неділю, 17-го квітня в Ню Йорку, в 4-ій год. по полудні в Українському Інституті Америки, дають нагоду нашому громадянству ближче запізнатися з цією групою і, сподіваємося, зрозуміти і полюбити їх до глибини нашого чутливого серця. Бо заслужили собі наші молоді мистці на це своєю працею, ентузіязмом, здібностями і прив'язанням до культурних цінностей українського народу.

На сторінках „Свободи" були вже гарні згадки про цю групу, її мистецького керівника Юліяна Китастого і адміністратора Ліду Чорну та Лілю Опанащук. Хочемо додати наші враження з концерту у Баффало в неділю, 20-го березня ц.р., в парафіяльній залі української православної церкви Св. Тройці на запрошення Комітету „Бінго". Програма концерту засвідчила різноманітність їх музичного репертуару від інструментального виконання західньоевропейських творів до українського кобзарського патріотичного мистецтва та до жартівливих народних пісень. Досконалість виконання, зіспіваність свіжих молодих голосів, професійний підхід до підготовки та виконання творів залишили глибоке враження, задоволення і гордість, що це наша молодь, наші носії народних скарбів чарують і насолоджують неперевершеним багатством української пісні і кобзи.

Гарно підібрана програма концерту, молоді сочисті голоси, барвисті народні строї, чудові юні обличчя і постаті - все це як кадри кольорового фільму зливаються в незабутній образ. Численна публіка рясними оплесками обдарувала виконавців та просила наддатків і неохоче розходилася після закінчення концерту.

Якщо можна було б зібрати в одну коротку фразу всі враження з цього концерту, то влучним, мабуть, буде сказати таке: „намалювали нам наші молоді кобзарі образ України, яку вони самі лише бачили своїм серцем, у рідній пісні, у звуках бандури...", а додати ще до цього „і як вірно перейняли вони почуття і стремління та показали їх музичним мистецтвом".

Якщо ви ще не бачили цієї молодої групи бандуристів і не чули „гомону степів" - рекомендуємо їх вам. Як свіжий подув весняного вітру, вони хоч викличуть у вас болючу тугу за молодістю, але також і тверде переконання, що наш рід не переводиться!

В.Д.

Громадський комітет Олбанської округи для вшанування жертв голоду 1933 року

Вотервліт, Н.Й. (І.Д.). — З ініціятиви Окружного Комітету Відділів УККА Олбанської округи створено 5-го березня 1983 року, Громадський комітет для вшанування жертв голоду в 1933 році. Головою вибраний мґр Андрій Дурбак, заступником голови інж. Михайло Герець, секретаркою Зеновія Білас, анломовною секретаркою Уляна Гаврилюк, скарбником І. Романишин. 15-го березня головою Імпрезової комісії був вибраний Ярослав Кушнір; Інформаційної комісії — Наталка Кушнір; Фінансової комісії — Іван Романишин; Організаційної — Євген Наболотний.

До Громадського комітету приступило 37 товариств і організацій: Відділи УККА Амстердам, Вотервліт, Коговз і Трой, Об'єднання ветеранів українських армій, відділи СУА Вотервліт, Коговз і Трой; Окружний Відділ ООЧСУ, ОЖ-ОЧСУ Амстердам, Організація Оборони Лемківщини, Патріярхальне Товариство Коговз, Відділ Української Православної Ліґи в ЗСА у Трою, Братство св. Миколая Вотервліт, Братство св. Йосафата і „Провидіння" Вотервліт, Братство свв. Петра й Павла Коговз, Сестрицтво Покрови Пресвятої Богородиці-Трой, Відділи „Провидіння" Амстердам, Коговз і Трой, Тройська округа УНС, Відділи УНС Амстердам, Вотервліт, Коговз і Трой, Відділ Українського Братського Союзу Трой, Відділ Української Народної Помочі Трой, Українські Клюби Амстердам, Вотервліт і Коговз, Жіночі Секції Українських Клюбів Амстердам і Вотервліт, Пласт, СУМА, Гурток Любителів Мистецтва - Трой, Батьківський комітет школи українознавства - Вотервліт. До Почесного комітету запрошені всі наші священики та голови всіх організацій.

У пляні праці накреслено низку релігійних і політичних імпрез. 26-го квітня доповідь д-ра Джеймса Мейса з Гарварду в Олбанському університеті; ввечері „токшов" на радіохвилі 1300 WQBK в Олбані. У днях 5-го і 6-го травня голодівка під Капітолем в Олбані. Дня 22-го травня посвячення пропам'ятної таблиці жертв голоду в 1933 році зовні церкви св. Миколая у Трою при співучасті Архиєпископа Константина з Чикаґо. Намічений екуменічний молебен у соборі в Олбані, похід до Капітолю, віче під Капітолем, інтерв'ю зі свідками голоду в телевізійній програмі на каналі 17, виставка матеріялів про голод 1933 року у бібліотеках, музеях, університетах і коледжах, кінцева академія восени. Перед кожною імпрезою — пресові конференції. Матеріяли про голод будуть розіслані американській пресі Олбанської округи. Про цю акцію будуть повідомлені сенатори, конґресмени й управи міст нашої округи.

Ой ви...

(Закінчення зі ст. 2-ої)

очеретяний бугай, прохаючи допомоги. Поки добралися до берега, за браконьєрами і слід простиг. На щастя, прибула допомога, раненого відвезли до шпиталю, а Горлович з'явився до контрольного пункту Укррибводу.

— Що сталося? — здивовано запитав черговий, — топився чи що?

— Одного підстрілили...

— Браконьєри?

— Ні, інспектора...

— Хто, як і чому??

І почав Горлович розповідати про раки, бобрів і вибухівку.

— Раки, бобри — чорт з ними. Але де браконьєри дістають вибухівку?

— ?!...

— Ти кажеш вибухівкою. А може гранатами, га?

— Хіба в такій ситуації розбереш. Може лікар докопається, чим голову розпатрошено. Я тільки можу сказати, що було, як на фронті...

— Ох, і почнеться ж коломийка, точно. Зараз подзвоню куди слід, а то ще й мені влетить.